

Олексієнко В. О.,

*здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
освітньо-професійна програма*

«Прикладна статистика та бізнес-аналітика»;

Науковий керівник:

Голубова Г. В.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики, інформаційних технологій
та математичних методів в економіці*

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ

Під інвестиційною привабливістю розуміють сукупність геополітичних, соціальних-економічних, інституціональних, макро- та мікроекономічних умов функціонування національної економіки, яка б характеризувалася стабільністю інвестиційної діяльності серед вітчизняних й зарубіжних інвесторів. Кожен окремий об'єкт підприємницької діяльності для інвестора є кінцевою точкою осідання інвестицій.

Зарубіжні та вітчизняні економісти розглядають інвестиції як довгострокові вкладення капіталу в різні галузі та сфери економіки: інфраструктуру, соціальні програми, охорону навколишнього середовища з метою розвитку виробництва та отримання прибутку [1].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект [2].

Інвестиційна привабливість держави визначається індексом інвестиційної привабливості (ІПП).

За даними Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА) індекс інвестиційної привабливості України в другому півріччі 2022 року склав 2,48 бала з 5 можливих. За результатами дослідження інвестиційний клімат України вважається несприятливим [3].

Це значення можна порівняти з аналітикою 2020 року, коли пандемія корона вірусу перебувала в найбільш активній фазі. Так, під час пандемії Covid-19 ІПП знизився до 2,4 бала.

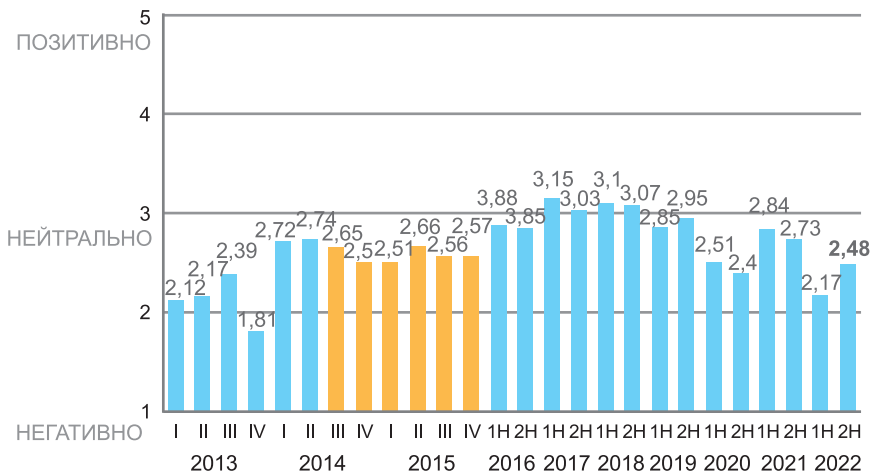
Зрозуміло, що найбільш негативними факторами зниження інвестиційної привабливості України стали затяжна війна, наявність корупції та недосконалість судової системи країни.

Водночас, слід відмітити позитивні зміни для держави: статус кандидата на вступ до ЄС, скасування мит і квот на український експорт, а також безвізові відносини з Євросоюзом.

Слід відмітити, що за оцінками керівників компаній щодо їх інвестиційного середовища кардинально змінилася внутрішня структура самооцінок.

Так, частка керівників компаній, які вважають інвестиційне середовище вкрай несприятливим зростає удесятеро – з 5% до 53%, ще 34% вважають середовище досить несприятливим, лише 9% керівників оцінюють поточний інвестиційний клімат як нейтральний, 4% вважають його сприятливим.

Зазначимо, що 79% інвесторів спостерігають негативну динаміку інвестиційної привабливості бізнесу, 17% вважають, що бізнес-клімат не зазнав істотних змін (рис. 1).

Рис. 1 Динаміка інвестиційної привабливості України за період 2013–2022 рр.

Джерело: [3].

Військові дії наразі залишаються основним чинником, який найбільш негативно впливає на інвестиційний клімат України та знижену ділову активність різних сфер економіки, рис. 2.

Масовані атаки на енергетичну інфраструктуру в жовтні-грудні 2022 року стали надважливою негативною умовою. Національний банк України відзначив, що відключення електроенергії – це другий негативний фактор впливу на ІПП. Найбільш постраждалими від ракетних ударів вважають промисловість – металургійні та гірничодобувні підприємства.

Рис. 2 Індекс ділової активності ВЕД

Джерело: [4].

На початку 2023 року в значній частині регіонів України уже відновилося енергопостачання та стабілізувалися відключення електроенергії, більшість підприємств адаптувалися до енергетичних обмежень та перейшли на альтернативні джерела енергії тощо. За оцінками аналітиків на найближчі місяці 2023 року лише 22% великих компаній очікують покращення ситуації в інвестиційному середовищі. При цьому, 99% планують продовжувати працювати в Україні попри всі можливі ризики, а 63% навіть мають намір продовжувати інвестувати в національну економіку.

В умовах війни залучення іноземних інвестицій, активізація внутрішніх інвесторів, державна підтримка національних товаровиробників, нарощення експортного потенціалу та інтенсифікація національного виробництва в цілому зміцнюватиме одну із складових нашої перемоги – економічну компоненту.

Список використаних джерел

1. Тесля С. М. Організаційно-економічний механізм залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України. Формування ринкової економіки в Україні. 2009. с. 454-459.
2. Закон України Про інвестиційну діяльність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
3. Офіційний сайт European Business Association. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytyka>
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

5. The World Bank official website. Doing business archive. URL: <https://archive.doingbusiness.org/en/rankings>

Олійник В. М.,
здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
освітньо-професійна програма
«Фінанси, банківська справа та страхування»;
Науковий керівник:
Мельничук І. О.,
старший викладач,
кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО СПАДУ

Передумовою успішного розвитку підприємства є використання системи планування. Планування передбачає визначення цілей діяльності підприємства та шляхів їх досягнення. Фінансове планування є невід'ємною частиною загального планування діяльності підприємства. Воно пов'язане з ресурсним чинником, а саме, з формуванням, розташуванням та використанням фінансових ресурсів і отримання деяких вигід, найчастіше – це отримання прибутку, тому що це є основною метою будь-якого підприємства. Фінансове планування здійснюється з метою забезпечення фінансової стійкості та можливості самофінансування підприємством.

Дане питання було досліджено багатьма зарубіжними (Р. Брейлі, З. Росс, П. Етрілл.) та вітчизняними вченими (Д. В. Нагорна, Я. В. Проценко, В. І. Матвійчук, А. В. Колодійчук.).

Зважаючи на великий внесок науковців в вивчені цього питання, потрібно наголосити, що окремі складові фінансового планування в діяльності підприємства потребують подальшого вивчення.

Фінансовому плануванню відводиться особлива роль в контексті фінансової стабільності підприємства.

Фінансове планування – це процес визначення обсягів фінансових ресурсів за джерелом їх формування і напрямками їх використання відповідно до виробничих та маркетингових показників підприємницької діяльності в плановий період [1]. В умовах сучасних змін, які відбуваються за умов нестабільності зовнішнього економічного середовища, підштовхують до виникнення в ньому конкурентного середовища, отже робота будь-якого